

HAJDUFÖLD

1923. év december 5.

SZERDA

Debreczen, V. évf. (275)

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
HELYBEN ÉS VIDÉKEN EGY ÓRA 6000 K.
EGYES SZÁM ÁRA 300 K.

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ:
KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
DEBRECEN, PIAC-UTCA 59. SZÁM
TELEFON 3-48. SZÁM.

Felhatalmazás nélkül fog kormányozni az új német kancellár

Magyarország kereskedelmi szerződést köt a lengyelekkel - Millerand le akar mondani

A német birodalmi kormányválság még nem fejeződött be. Marx birodalmi kancellár a legközelebbi napokban szándékozik bemutatkozni a birodalmi gyűlésen kormányával. Ez alkalommal terjeszti elő a felhatalmazási javaslatot, ha biztosítva lesz a javaslat elfogadása. Mivel azonban a szociálista pártok már is bejelentették, hogy nem szavazzák meg, nagyon valószínű, hogy az új kormány felhatalmazás nélkül,

rendeletekkel fog kormányozni.

A francia kamara tagjai között lappangó ellenségeskedés mutatkozik,

A kultuszminiszter védekezése a sógor-ügyben

A Ház többsége elfogadta Kieblsberg választását Foilyik a földreformnovella tárgyalása

A nemzetgyűlés mai ülését tízenegy órakor nyitotta meg Szcitovszky Béla elnök. Sokorópátkai Szabó István személyes kérdésben szólal fel, majd

Szakács Andor teszi szavá, hogy a november 24-iki képviselőházi naplóba el nem hangzott felszólalásokat is bevették. Kifogásolja, hogy a parlamenti gyorsírókat rosszul fizetik.

Ezután áttérnek

a földbirtokreform novella tárgyalására.

Eöry Szabó Dezső szólal fel. Szociális és nemzeti szempontból egyaránt szükségesnek tartja a földbirtokreform novella végrehajtását. Az egyke rendszernek is a nagybirtok túltengése volt az oka. Javaslatot fog majd beterjeszteni, hogy azokon a vidékeken, ahol az egyke rendszer garázdálkodik, csak feltételesen történjen a földbirtokreform végrehajtása és ha tíz esztendő alatt ebben a tekintetben javulás nem mutatkozik, akkor

a földet azoknak juttassák, akiknél nincs meg ez a szörnyű bűn. Azt szeretné, ha a kishaszonbérletek slakítására vonatkozó rendelkezések nemcsak a vagyonválság céljaira szánt birtokrészekre, hanem a birtokok egyéb részeire is vonatkoznának.

Eöry Szabó Dezső felszólalása után Kieblsberg Kunó kultuszminiszter válaszul Rakovszky István interpellációjára.

Rakovszky István interpellációjának főkérdése az volt, hogy

lfj. Kovács Gyulát az 1883. XXX. t.-c. XLIII. szakasza rendelkezésének megsértésével tankerületi főigazgatóvá kinevezte.

Kijelenti, hogy Kovács Gyulát nem tankerületi főigazgatónak nevezte

minek során a köztársasági elnök bejelentette, hogy állásáról kész lemondani.

Magyar-lengyel kereskedelmi szerződés

Varsói jelentés szerint Belitska Sándor magyar követ látogatást tett a lengyel kereskedelmi miniszternél. A látogatáskor megegyeztek abban, hogy a kereskedelmi szerződés megkötésére tárgyuló tárgyalásokat legközelebb megkezdik. Az eszmecsere arra enged következtetni, hogy a kérdésben lényeges nézeteltérés nincs és a szerződés megkötése rövid idő múlva várható.

ki, hanem az internátus élére. Így nézete szerint teljes joggal javaslatba hozhatta a Kormányzó előtt, hogy sógorát oda főigazgatónak kinevezzék, akit különben nem is a VIII, hanem a VII. fizetési osztályból lepetett elő az V-be.

Különben is Kovács Gyula vele együtt járta be a külföldet s így nézete szerint feltételezhette, hogy

világfi és így meg fog felelni hivatásának.

Ha Kovács Gyulát csupán előre vinni akarta volna, sokkal jobban vihette volna előre. A kinevezés miatt különben is csak három lap támadta, a *Magyarság*, a *Nép* és a *Szózat*. Azt tartja, hogy ezek a támadások nem a sógora kinevezése miatt történtek, hanem mert fellépett az ébredők ellen. Ugyanazok, akik most ellene vezetnek ezt a sajtókampányt, vezették a Tisza István rezsim ellen is a támadásokat.

Nagy Ernő: Olyan nagy embert ne vegyen a szájára.

Létay Ernő: Ez a Tisza István iránti kegyelet?

Horváth Zoltán: Hogy meri ezt emlegetni?

Meskó Zoltán: A temetésre nem mertek elmenni.

Az eke és a kard

Kieblsberg: Ezek miatt ma a miniszterek egyik kezükben eket, a másikban pedig kardot tartanak.

Rakovszky István: Azt mondta a miniszter ur, hogy a Ferencz József intézetnél rekonstrukciót akart keresztülni.

Furcsának találja, hogy erre a rekonstrukcióra éppen sógorát tartotta alkalmasnak.

Ha egyszer meg van állapítva egy törvénysértés, akkor a miniszter ur

mögött álló párt, bármennyire is zajong, nem teszi azt törvényessé. Ő mindig és mindenkor a közéleti morál tisztaságára utal és most is azért hozta ide ezt a kérdést. Lehet az törvény szerint megengedett dolog, hogy egy tisztviselő a IX. fizetési osztályból az I-be ugorjon be, azonban egy

miniszter sógorának egyetlen

Károlyi Mihály Londonban intrikál Magyarország ellen

Radics elutasította felajánkozását

Károlyi Mihály Londonban tartózkodik, ahol Radicsal, a horvát parasztpárt vezérével akart politikai megegyezést létesíteni. Azt a tervet eszelte ki, hogy

Radics egyezzen ki a szerb kormánnyal,

fogjanak össze a szerbek, horvátok, szlovének és ezzel a helyredlített jugoszláv egységgel forduljanak a magyar rezsim ellen. Radics kijelentette, hogy a mai kormányzatot nem

egy fokot sem szabad ugrani.

Nagyon csudálkozik azon, hogy a miniszter csak akkor jön ide ezzel a kérdéssel, amikor már hónapok óta a sajtóban és egyebütt ezt a kérdést pertraktálták.

A Ház a miniszter válaszával tudomásul veszi, majd hosszas házsabályvita után az ülés 7 órakor véget ért.

tartja ellenségnek s

a magyarok mint a múltban, a jövőben sem fognak Horvátország ellen fordulni,

miért forduljon hát ő ellenük. A horvátoknak egyetlen ellenségük van és ez a szerb.

Ilyen módon a farkas torku gróf aljas terve, amellyel ismét csak Magyarországnak akart ártani, Radics kijelentése után végleg hajtótörést szenvedett.

Oláh parlamenti terror a magyar kisebbségi képviselőkkel szemben

„Szemtelenység és arcátlanság“ a sérelmek orvoslását kéri

(A Hajdúföld kolozsvári tudósítójától.) A kamara mai ülésén a magyar kisebbséget ért sorozatos sérelmeket tette szóvá Sándor József, a Magyar Párt képviselője.

Alig emelkedett szólásra a magyarság szóoka, már is közbeszólásokkal zavarták s alig engedték beszélni.

Két millió magyar nevében beszéltek — kezdte beszédét, de csak percek múlva folytathatta tovább. Szavai nyomán elementáris erővel tört ki az ordítás.

Nem igaz! — zúgták feléje minden oldalról.

A magyar nép — mondotta Sándor József — fájdalmasan látja, hogy iskoláit...

A szónok itt kénytelen újra elhallgatni, mert az

óriási zajban képtelen beszélni.

Sándor József: A magyarság nevében kéri a kormányt, hogy a magyar iskolákban saját anyanyelvén és magyar szellemben nevelhessék a magyar tanuló ifjúságot.

Blanu: Mi az, hogy magyar szellem? Itt nem lehet ilyenről beszélni!

Sándor József: A magyar iskolákat egymásután sorba bezárják. Több konkrét esetet hoz fel erre példának. Emiatt

20.000 magyar tanuló áll iskola nélkül.

Sándor József az állandó közbeiktatások miatt ismét nem juthat szóhoz.

Végül arra kéri a kormányt, hogy a magyar civilizáció alapján tegye

lehetővé a magyar iskolák zavartalan működését. Kéri a bezárt iskolák megnyitását és a sérelmek orvoslását.

Az *Universal* élesen támadja Sándor beszédét.

Szemtelennek, arcátlannak és patológikus provokációnak

mondja.

Vádolja a kormányt, hogy a titelmisség politikájával elősegíti az ilyen „izgatásokat“.

A honvédség ünnepe a Kormányzó névnapján

Budapest, december 4. A magyar királyi honvédség legfelsőbb Hadurának, Horthy Miklós Kormányzó-nak névnapját ünnepséggel üli meg. Ez ünnepség december 6-án reggel 6 órakor zenés ébresztővel kezdődik. A budapesti helyőrség zenekari bejárják a várost, hirdelve az ünnep megkezdését. Dél előtt 10 órakor a Vérmezőn díszszemle lesz a budapesti helyőrség felett. Ezután ünnepi mise következik, amelyet P. Zadravecz István tábori püspök pontifikál fényes papi segédlettel, délután 1 órakor a tiszti kaszinóban ünnepi ebéd lesz, este 9 órakor a helyőrség zenekari takarodót tartanak. Ha az időjárás a vérmezői ünnepség megtartását lehetetlenné tenné, akkor a helyőrség részére a Kapisztrán-templomban, a Kálvintéri református és a Deák-téri ev. templomban lesz ünnepi istentisztelet.

Hiteket kapnak a szőlősgazdák

A mezőgazdasági hitel elosztását — mint ismeretes — a közösen megalakuló körzeti mezőgazdasági hitelszövetkezetek fogják intézni.

Mint a „Hajdúföld” illetékes helyről értesül, a hitelakció során

a szőlőbirtokokosok is kaphatnak mezőgazdasági hitelt.

Azok a szőlősgazdák, akik legalább 10 hold területű szőlőbirtokkal rendelkeznek, hitelkérelmeiket december 9-ig bejelenthetik a Debrecenben székelő Tiszántúli Mezőgazdasági Kamarához. A 10 holdnál kisebb szőlővel rendelkező gazdák az ugynevezett községi OKA szövetkezetek útján kaphatnak hitelt.

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara figyelmébe ajánlja azoknak a gazdáknak, akik olcsó hitelt akarnak maguknak biztosítani, hogy vagy a körzeti, vagy pedig a községi hitelszövetkezetbe lépjenek be.

Ki akarta irtani az urakat

Erdei Gábor tiszapolgári jómódú gazdálkodó vasárnap kiállott Tisza partján a piacra s a templomból kijövő falusiaknak rögtönzött szónoklatot tartott, amelyben a legdurvább szavakkal izgatott a mostani kormányzati rendszer, az állam ellen, gyalázta az uristént s erőnek erejével visszavágyta a kommunizmust, Kun Bélát.

— Csak két napig legyen vörös világ, — kiáltotta tele torokkal — majd felakasztatom az urakat, papokat, katonákat. Kiirtok mindenkit, aki nem vörös, aki nem kommunista. Mindenki csatlakozzék Kun Bélához.

A tiszapolgári jóérzelmű lakosság körében nagy felháborodást keltett Erdei szónoklata s megakarták verni. Erdeit a csendőrök bekisérték a debreceni kir. ügyészség fogházába.

Preineszberger Jenő táblabíró kihallgatása után előzetes letartóztatásba helyezte. Erdei ittasságával védekezik.

FŐISKOLA

A magyar főiskolai ifjuság hódolata a Kormányzó nevéstéjén

A debreceni Tisza István tudományegyetem és a Gazdasági Akadémia magyar ifjusága nagyszabású felvonulással hódol a legelső magyar embernek, nagybányai Horthy Miklósnak nevéstéjén. A *Turul-szövetség* Attila helyi szervezetének bajtársi egyesületei, az *Árpád*, *Csaba*, *Festéich* és *Werböczy* bajtársi egyesületek, valamint a *MEFHOSz* tag-egyesületei, a *Bethlen Gábor-kör*, *Szt. László kör* és *Egyetemi kör* este fél 6 órakor a Csaba-ház udvarán, míg a *Szekely Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Egyesülete* a keletmagyarországi internátus udvarán délután 5 órakor gyülekeznek s a mintegy 1500 főnyi, testületekbe szervezett debreceni magyar diákság katonás sorokban vonul fel faklyák és lampionok alatt a Csaba-házról a vármegyeházaig. Itt megfordul a menet s a Kossuth-szobor körül gyülekező oszlopoknak az Attila helyi szervezet nevében *Zih Sándor* vezér, a *Mefhosz* taggyűléseinek képviselőiben *Kolostváry-Borcsa Mihály*, a *Szeffe* elnöke mondanak rövid beszédet. Az ifjuság ezután zárt sorokban tér vissza a Csaba-házba.

Szerdán délután Budapest egyetemének és főiskoláinak tizenöt ezer főnyi szervezett

keresztény diáksága faklyák hódoló felvonulással tiszteleg nagybányai Horthy Miklós előtt. Az ifjusági egyesületek a Központi Egyetem körüli gyülekeznek és onnan vonulnak a 2. honvédelmi vezér utca felé az élükön a királyi palota udvarába. Itt dr. Szily Kálmán műgyógyász tanár, a „Hungaria” Bajtársi Egyesület magisztere fogja tolmácsolni a főiskolai ifjuságának hódolatát. A Kormányzó válasza után az ifjuság díszmenetben vonul el a Kormányzó előtt.

Felhívás a SzeFFE tagjaihoz! Nagybányai Horthy Miklós Kormányzó ur öfőméltóságának nevéstéjén tartandó felvonulásra a *SzeFFE* tagjai szer-

A balti rohamoszázadok Berlin körül gyülekeznek

Von der Goltz tábornok a német ellenforradalmárok élén Severing belügyminiszter ellenforradalmát jósol

Berlinből jelentik: A Hitler féle ellenforradalmi kísérlet leverése óta a bajor horogkeresztesek kétszerezett erővel folytatják harci készülődéseiket. Különösen

nagy szervezkedés folyik az északnémet csapatoknál.

Severing porosz belügyminiszter a *Neueste Nachrichten* munkatársa előtt a szervezkedésekkel kapcsolatban a következőket jelentette ki: — Igen nehéz a rendet fenntar-

Kedvezően intézik el Debrecen város ügyeit

Megsürgette a város a DMKE, a kórházi és tanítói árvaházi épületek ügyének elintézését a kormánytól

Dr. Magoss György polgármester a napokban Budapesten járt, ahol több sürgős városi ügyet intézett el.

Igy a kultuszminiszteriumban hosszabb tárgyalást a miniszterrel a DMKE, a kórházi s a tanítói árvaházi telkek, illetve épületek ügyében. Kérte a minisztert, hogy intézkedjen olyan irányban, hogy

az állam vagy vegye meg ezeket az épületeket,

illetőleg telkeket, vagy pedig bocsássa a város rendelkezésére ezeket, hogy minél hamarabb értékesíthesse s így az új városháza felépítéséhez szükséges pénzesz-szeghez a város hozzájuthasson.

A kereskedelmiügyi miniszteriumban a következő ügyében járt el a polgármes-

Elfogtak egy szélhámós zsidót

Mikor a Jónás—Schön mulat - A különös öngyilkossági kísérlet

Jelentette a Hajdúföld, hogy a múlt napokban az Arany Bika szálló egyik szobájában egy magát Jónás Sándornak nevező, állítólagos salgótarjáni magántisztviselő, aki előzőleg nagy mulatságot csapott a *Modern Kabarában* — öngyilkossági kísérletet követett el. A mentők be-szállították az egyetemi külső klinikai telepre. Megállapítást nyert, hogy nagyobbfokú alkoholmérgezése volt, azonkívül jelentéktelen mennyiségű morfiumot is vett be, de semmi komolyabb baja nincs.

A rendőrségen gyanusnak tűnt fel a Jónás öngyilkossági kísérlete, annál is inkább, mert

szobájában mindössze 200 koronát találtak

s a hitelezők pedig egyromásra jelentkeztek és melegen érdeklődtek Jónás egészségi állapota iránt.

A rendőrség nyomozni kezdett előlétele után. Kiderült elsőnek is, hogy az értekezési bizonyítványa ha-

dán délután 5 órakor gyülekeznek az egyesület internátusának udvarán (Péterfia-utca 25). Felhívom az összes *SzeFFE* tagokat feltétlenül megjelenésre. A *SzeFFE* gazdasági tagjai a Csaba házban gyülekeznek fél 6 órakor. *Elnök. Sportfőosztály vezető.*

A MEFHOSz taggyűléseinek, névszerint a *Bethlen Gábor-kör*, *Szt. László-kör*, *Egyetemi kör* és *szakosztályok* tagjaiának gyülekezése délután fél 6 órakor a Csaba házban. *Elnökség.*

tani, mivel az állami törvénytörés ismét engedélyezte a *Jungdeutscher Orden* és *Stahlheim* nevű egyesületek működését.

Értesüléseim vannak arról, hogy a volt ballistikai hadsereg Berlin körül gyülekezik

von der Goltz tábornok vezérlete alatt. Véleményem szerint az ellenforradalom végleges kirobbandsának ideje rohamosan közeledik.

Kedvezően intézik el Debrecen város ügyeit

Megsürgette a város a DMKE, a kórházi és tanítói árvaházi épületek ügyének elintézését a kormánytól

ter. A belügyminiszteriumban a városi létszámamapasztásnál felmerült elmentések ügyében folytatott tárgyalásokat, ahol is az ügy előadói elfogadták a városnak ebben a kérdésben elfoglalt álláspontját. Ugyancsak megsürgette itt a közlekedési adóról szóló szabályrendelet jóváhagyását.

A pénzügyminiszteriumban a jótékony-sági adó kérdésében tárgyalta. A forgalmi adórészesedés kiutalása ügyében

sikerült 80 millió koronáról szóló utalványt kapnia,

melyet magával is hozott a polgármester. Végül a népjóléti miniszterium műszaki osztályánál a várososhoz újabb szabott belterületi közmunkáiról szóló szabályrendelet jóváhagyását sürgette meg a polgármester.

Ady-matiné

A debreceni egyetem *Jogászszakosztálya* december 16-án, vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel Ady-matinét rendez.

A jogász ifjuság Ady-ünnepségét az Apollo mozgóban fogja megtartani.

Az ünnepélyen Ady Lajos tanterületi főigazgató *Ady, az ember*, *Oldh Gábor* főreáliskolai tanár *Ady, a költő* cím alatt tartanak előadást.

Maindr Imre, a Magyarország munkatársa, zeneakadémiai tanár és *Veith Ilonka*, a Csokonai színház művésznője Ady dalokat fognak énekelni.

Hulasy Mariska a *Sini, siri*, *siri*... és a *Krónika ének 1918-ban* című Ady verseket, *Ralkó József* az *Ős kaján!*, *Balogh György* joghallgató a *Halál rokonát* fogják szavalni. A műsor még nem teljes, mert a felkérések még mindig folynak.

A matinéra jegyek már december hetedikétől, péntektől kezdve kaphatók az Apollo pénztáránál, a rendezés péntestől kezdve órák alatt.

Széchenyi püspök temetése

Budapest, december 4. Ma délelőtt helyezték ideiglenes sírhelyére a Kerepesi-temetőbe a megszállott nagyváradi egyházmegye korán elhunyt főpapját, gróf *Széchenyi Miklós* püspököt. A gyászszertartás az egyetemi templomban bemutatott ünnepélyes gyászistentisztelettel délelőtt 10 órakor vette kezdetét. A gyászszertartáson résztvett a Kormányzó, Zsófia királyi hercegnő és csaknem az egész püspöki kar, valamint a közelet számos előkelősége.

Az egyszerű érekeporraöt csupán a meghalt püspök családi címere díszítette. Mellette a Kormányzó és a család koszorúi voltak, míg a többi koszorúkat a feketével bevonat templomhajó oldalán helyezték el. A szentélyben foglalt helyet *Szioppa Lőrinc* pápai nuncius és *Algya pap* tábornok József kir. herceg képviselőiben. A halottért az ünnepi gyászistentiszteletet *Csernoch János* hercegprimás tartotta, *Lindenberger János* pápai prelátus és *Szekely István* egyetemi tanár segédletével. Az utolsó abszolúciót maga a hercegprimás adta.

Ezután kikisérték a püspök holttestét a Kerepesi uti temetőbe, ahol ideiglenes nyugalomra helyezték, amíg az általa alapított orosházi templom kriptája elkészül, ahol végleges temetése lesz.

A
HAJDUFÖLD
apróhirdetéseit
a legolcsóbbak

Tarifa az apróhirdetési rovat élén.

Előfizetőinknek apróhirdetéseit helenként egyszer 10 szög ingyen közöljük.

**Elsőrendű bevásárlási forrás
fűszer, bor és csemegékben**

KONTSEK GÉZA

DEBRECEN, KOSSUTH-UTCA 15. SZÁM.

1921-es fehér és vörös
ó-bor
a Gambrinusban.

HIREK

1923 december 5. (Szerda)
Prot.: Vilma, Kath.: Szabb.

1851 Kossuth Lajos partraszáll New-Yorkban. A szenátus küldöttséggel fogadja
1792 Mozart Farkas, nagyevű zeneszerző halála Bécsben harminchat éves korában.

Időjárás: Hazánkban a csapadék kevesebb lett. Az idő éjjel részben kiderült és a hőmérséklet reggel súlyos (minimum 0 fok.) A keleti részeken a hőmérséklet tegnap feltűnően magas volt (15-15 fok.)
Időjárás: Sok helyütt csapadékos idő várható fagypontra körül hőmérséklettel.

Közművelődési könyvtár: 10-11-ig, délután 4-7-ig.

Csokonai színház: Este fél 8 órakor Mintha álom volna.

Apolló: Bölcs Náthán.
Vigszínház: Bölcs Náthán.
Omnia: A remélt hajója.

Szepesiek összejövetele 8 órakor az Iparos-Kör helyiségében.

Népszertűl Főiskolán előadást tart R. Kiss István egyetemi tanár 5 órakor a kollegiumban.

Farkas Győző lelkész előadása a luteránus Bibliánál 6 órakor Miklós-u. 3.

Gyógyszertárak közül éjjeli szolgálatot a tanak: Kossuth, Nap, Isteni gondviselés, Csillag, Sas, Mátyas király.

Ellopták az apám sirját...

(Szilágyi Béla nótáskönyvből.)

Ellopták az apám sirját,
Odamentem nem szabad,
Nem szabad a könyveimmel
Öntözni a hantokat.
Nagy a bűnöm, mert magyarnak
Teremtett az Uristen
És az oláh temetőben
Nekem nincs mit keresnem.

Magyar Isten jól tudom, hogy
Mást csak játszol mivelünk
S az erdélyi temetőbe
Mi még egyszer elmegyünk.
Felhangzik a magyar „rajta”
Talán nem is sokára
S viszek én még rózsaszálat
Édes apám sirjára...

Az evangélikus bibliára december 5-én, szerdán délután 6 órakor veszi kezdetét. Farkas Győző lelkész „A biblia szociális gondolatai” címen tart bevezető előadást. Az érdeklődőket meghívja a Luther Szövetség elnöksége.

Tanárköri gyűlés. Az Országos Tanáregyesület debreceni köre december 4-én délután nagyon látogatott gyűlést tartott a Dóczy-leánynevelő intézetben. Különös érdekességet kölcsönzött több kontraverz pedagógiai kérdésnek megvitatása, melyre Szendy György tanár előadása adott okot. A tárgyhöz Ady Lajos tankerületi főigazgató, dr. Zalay János és Szabó József igazgatók és még több egyesületi tag szölkáltak. Mivel a vita egésze anyaga kiemerihető nem volt, azt dr. Bessenyei Lajos elnök indítványára egy következő ülésen fogják folytatni. A legközelebbi gyűlés december 18-án lesz a kegyesrendi főgimnázium tanácstermében.

Max Linder pénteken az Omniában jön.

Az Arany János Társaság ma, szerdán délután 6 órakor rendkívül fontos tárgysorozattal közgyűlést tart. Kértenek a tagok, hogy pontosan sziveskedjenek megjelenni.

A hadirokkantak figyelmébe. Vass Károly tanácsnok, a katonai ügyosztály vezetője felhívja Debrecen város területén tartózkodó, nem hivatásos állományból származó hadirokkantakat, akik műveltségükkel, műveltségükkel, hogy december 10-ig műveltség igazoló vagy rendelő jegyükkel nyilvántartásba vételük végett a város háza felémelet 13. szobájában a délelőtti hivatalos órák alatt 8 t 1 9-ig jelentkezzenek.

Maison Coralin, feltalálta és feltalálja Max Linder.

Ferrari Albertina, a világhírű olasz hegedűművész egyetlen hangversenye a Zenedében december 14-én, pénteken este 8 órakor. Jegyek Méliuszánál.

Zsidóból nem lesz soha magyar ember

Kádár Lehel sajtópöre

Budapest, dec. 4. Áprilisban Kádár Lehel „Két melomkő között” címmel cikket írt A Nép hasábjain, amelyben megállapította, hogy Magyarország ma két imperialista áramlat közé került, ezek közül

egyik a zsidóság, a másik a hiszantant.

A királyi ügyészség vádjára a budapesti törvényszéken ma tárgyalta az ügyet. Dr. Károlyi József védő rámutatott arra, hogy Kádár már sokszor állt a bíróság előtt hasonló váddal, de

de eddig minden egyes esetben felmentették.

Ezután Kádár Lehel szólalt fel. Arra akart cikkeiben rámutatni, hogy

Társadalmi és egyesületi élet. Templomi hangverseny. A debreceni Kálvinisták Templomegyesülete a karácsonyi szegényakció céljaira december 9-én délután 5 órakor a Nagytemplomban nagyszabású művészeti hangversenyt rendez.

Jegyek a templomegyesület titkárnál kaphatók 3000, 2000, 1000, 500 koronás árkban. Műsor a következő: Orgonanyitány. Karácsonyének, előadja a templomegyesület vegyes-kara. Haydn: Andante a IV-ik Szimfoniából, filharmonikus zenekar. Mese a negyedik keleti bölcsről, Révész Imre lelkész. „Hajólj le hozzám Uram”, éneklő Timár Il, orgonán kíséri Hammerstätt János. Schubert: Adagio (a H mol simfoniából), filharmonikus zenekar. Himnusz.

A Szent Erzsébet Egyesület december 6-án, csütörtökön délután 4 órakor választmányi ülést tart Szent Anna-u. 31. szám alatt, a Háziipar helyiségében. — Az elnökség.

Jön: Paris grófnője III. és IV. része.

Változás a nyirbátori vasút menetrendjében. A Debrecen—nyirbátori helyiérdekű vasút értesíti a közönséget, hogy a Debrecenből reggel 4 óra 19 perckor induló 12-es számú vonat és a Nyirbátorból induló 13-as vonat közlekedését december 8-ától kezdve megszüntetik. December 8-ától kezdve csak a 14-es és 11-es számú vonatok fognak közlekedni. A 14-es indul Debrecenből 13 óra 52 perckor, Nyirbátorba érkezik 17 óra 22 perckor. A 11-es vonat indul Nyirbátorból 8 óra 50 perckor, Debrecenbe érkezik 6 óra 57 perckor.

Jön: Paris grófnője III. és IV. része.

Mikulás nap a tiszt Kassinóban. A debreceni katonai tiszt Kassinó Peterfi utcai helyiségében ma, szerdán délután fél 6 órai kezdettel nagyszabású Mikulás-ünnepséget rendez.

A padláson keresztül lopott. Boross Lajos hajduböszörményi málommunkást, aki ellen a közelmúltban gyújtogatás miatt folyt a büntető eljárás, most lopás miatt vonta felelősségre a törvényszék, mivel a múlt hónapban Hajduböszörményben a padláson keresztül minden lakásba behatolt s nagyobb értékű ingóságot, ruhát, pénzt lopott. A törvényszék 8 hónapi börtönrre ítélte Boross, aki megnyugodott az ítéletben.

Az evangélikus karácsonyi akciójára eddig a következő adományok folytak be a lelkési hivatalba: dr. Galánffy János 50000, Sturm János 15000, Fabók Albert Rezső, öz. Géresi Kálmáné, Sztraka Péter, Krisch Tivadar, F. P., N. N., Hütter Keresztély 10—10000, Krisch Károly 11000, F. 12000, Hentschey János 7000, dr. Réczey Sándor 4000, Dorn Frigyes 8000 (és cukorka), Herczky Béla 2000, Sonyak Miklós 100, Daniel Sándor 200, dr. Gaba Józsefné 3000, Pauli Oszkár 3000, Hajdu Józsefné 100, Sexty Emil 5000, Almási Károly 1800, öz. Konrád Dánielné 1500, N. N., N. N. 1000—100, Varay Eza 2000, Pavor János 1000, Ganovszky Lajos, Számel Erzsébet 3—3000, öz. Gyulay Lászlóné 1000 korona, Farkas Győző evangélikus lelkész, az akció vezetője ezúton is köszönetet mond a nemes szívu adakozóknak és kéri a jólelkü emberek további támogatását.

a zsidóság nem felekezett, hanem faj és amint

magyar emberből sohasem lesz zsidó, úgy a zsidóból sem lesz soha magyar ember.

Még nem beszélt olyan keresztény és magyar emberrel, aki szívében őszintén

ne érzelt volna undort a zsidóság iránt.

Ez a társadalmi antiszemitizmus az, amit a politikai antiszemitizmussal lepleznek.

A bíróság hosszas tanácskozás után büntőnek mondotta ki felekezett elleni izgatás vétségében. Az ítélet ellen Kádár fellebezést jelentett be.

Max Linder jön az Omniába.

Vagyonmentő karácsonyi vásár a Remény-nél. Eladásra állandó felvétel s árverés nélkül állandó eladás. Megtekintés díjtalan, vételkészszer nélkül. Nagy választék. Király-utca 2. szám.

Jön: A világhírű 4 lovas.

Megjelent a 39-es Naptár rendkívül érdekes tartalommal. Debreceni katonák hősiességének nagyszerű dokumentuma ez a könyv. Vegye meg minden volt 39-es, vagy hozzátartozója. Ára 3000 korona. Kapható lapunk kiadóhivatalában, Piac-u. 59. szám, valamint minden könyvkereskedésben és újságárúsnál.

A nyomor jajszáva. Berki Gyuláné, akinek az ura súlyos betegen fekszik, négy gyermekével hihetetlen nyomorba, szinte az éhhalállal küzd, a Hajdúföld utján kéri a jótékony szívu közönséget, hogy családja nyomorán bármely kicsiny pénz-, vagy természetbeni adománnyal segítsen. Adományokat a Hajdúföld kiadóhivatalába kell küldeni.

Maison Coralie jön az Omniába.

Krisch Károly Piac-utca 89., telefon 12—18. Raktáron tartok legtüzálóbb cserépkályhakat, takaréktűzhelyeket, kandallókat. Elvállalok átrakást, tisztítást is.

Névnepokra, családi összejöve telekre vegyen bort Albert Belvárosi éttermében. Egy liter kitűnő Ó-rizling 1200, 1 liter Csalogató 2500 korona.

Apróhirdetések ingyen a Hajdúföld előfizetőinek

Jön: A világhírű 4 lovas.

Képkiallítás Debrecenben. A modern magyar festőművészet legjelesebb képviselőinek műveiből képkiallítást rendeznek Debrecenben. Mészáros Ferenc, a Nemzeti Szalon tagja, Pólya Tibor, Hermann Lipót, Edvi-Ilés Aladár, Basch, Komáromi Káta, Udvary, Geiger, Kárpáthy, Ruszka, Glatter, Pörge és Kézi Kovács szerepelnek a tárlaton, amely december 5-én, szerdán nyílik meg Hegedűs és Sándor r-t, Piac utcai tizletében.

Belben négyfogasos, este két fogasos ebéd, vacsora a bobaema 150000 korona Albert Belvárosi éttermében. Köztisztviselőknak árengedmény.

Az orvosszakosztály összejövetele. Az Egyetemi Kör Orvosszakosztálya december 6-án, csütörtökön délután 5 órakor taggyűlést tart a bölcsészeti kar I. számú tantermében (Kollegium, I. em. szemben a könyvtárral). A gyűlésre a szakosztály ezúton is meghívja az Egyetemi Kör és a Csaba Bajtársi Egyesület tagjait. Dr. Liszt Nándor: Paracelsus, orvostörténelmi felolvasás, Mitrovics Gyula szakosztályi elnök: Az osztály munkaköre címen tartanak előadást.

Csak heti ötvenezer koronát kap egy kéményseprő munkás. A kéményseprő munkások mestereikkel egyetértőleg kérték Debrecen város vezetését, hogy a kéményseprői tarifát emelje fel, mert a munkások jelenlegi bérükből — heti 50 ezer koronából — nem tudnek megélni. Viszont a mesterek addig nem adhatnak nagyobb béreket, míg a város az ő tarifájukat fel nem emeli.

Országos hírv Jambó tamburazenekar minden este 7 órai kezdettel Albert Belvárosi éttermében hangversenyez.

Mesés könyvek, képes könyvek, társas játékok legnagyobb választékban Harmathyáti, Fűvészkerutca 14.

Jön: A világhírű 4 lovas.

Ujra lehet kártyázni az Arany Bikában. Jelentette a Hajdúföld, hogy a rendőrség a közelmúltban betiltotta az Arany Bika kávéházban a kártyázást. A rendőrség most a betiltó rendelkezést visszavonta s a kártyázást újra engedélyezte az Arany Bika kávéházban.

Hírek a rendőrségről. Elfogtak két betörőt. A rendőrség elfogta Bocskai József 20 éves és Nagy József 20 éves kerékeskedőket, akik több lopást követtek el. A büntető eljárás megindult ellenük. **Fejbevágták az utcán.** Németh Gábor bagaméri lakos a múlt nap bejött Debrecenbe, hogy a terményeit eladja. Hazamelete előtt betért az egyik Bösörmei-uti kocsmába, ahol borozgatni kezdett. Borozgatás közben valaki úgy fejbevágtta, hogy Németh véresen terült el. A különös ügyben a rendőrség megindította a nyomozást.

Ellitették a pénzeslevelek fosztogatóit Jelentette a Hajdúföld, hogy a közelmúltban őrizetbe vették s békisérték a debreceni kir. ügyészség fogházába Svetsch Gyula hajdunánási postasegéd-tisztet, aki hosszabb időn keresztül fosztogatta az Amerikából s a külföldről érkezett pénzeslevél küldeményeket s igen sok dollárt, lírát, magyar koronát, szokott sikasztott el. A magáról megfélekedezett tisztviselőt kedden vonta felelősségre a debreceni kir. törvényszék Serly Jenő büntetőtanácsa és Svetsch Gyulát 6 hónapi börtönbüntetéssel sújtotta. Az ítélet jogerős.

Kellemes szórakoztatóhely Royal nagy-kávéházban Beiter Géza szinfonikus zenekarával minden este 7/9-kor játszik.

Dr. Öreg Béla és dr. Nagy János ügyvédek irodájukat Kálvin- (volt Egyház-) tér 5. szám alá helyezték át. Telefon 8—93

Elavult és téves

az a nézet, hogy jó kávét csak babkávéből készíthetünk. Sőt ellenkezőleg: egy jó kávépótlék a babkávé erejét, ízét és színét csak fokozza, tartalmasabbá és tapilóbbá teszi. Ezért veszik hozzáértők évtizedek óta csak **Franck Henrik Fiai** bevált, kávédaráló védjegyű gyártmányait.

— Szövetek, barehetek, mosó árúk minden elfogadható árban **Benyáts Emil** főtéri üzletében Debrecen, Tisza palota.

— **Jóles festőművészek** állandó képiállítása, olcsó árak **Antalfy József** cégnél.

— **Jón**: Páris grófnője III. és IV. része.

— **Papa, mama kérem**, ugy-e a Jézuska nekem is hoz képeskönyvet **Springer** bácsi könyvesboltjából.

— **1 liter ó rizling bor 1200 K**, 1 liter csalogató 2500 K **Albert Belvárosi éttermében**. Saját érdekében próbálja meg egyszer!

— **Legszébb karácsonyi ajándék** egy **Kozmann-fénykép**. Műterem és állandóan kellemesen temporalva.

SZÍNHÁZ

Műsor:

Szerdán: Mintha álom volna, B) bérlet. Csütörtök: Dandin György, Paraszt-becsület C) bérlet.

Pénteken: Vörösmarty születésnapja emlékére Leár király. Új betanulással.

Szombaton: d. u. Mintha álom volna. Este Leár király.

Vasárnap: d. u. Diadalmasszony. Este Parasztkisasszony.

Színházak és mozgószínházak közleményei

Csokonai-színház

A nagyszerű Mintha álom volna című operettet tűzte ma ismét műsorára a színház. A kitűnő operett ma szerdán B) bérletben, mint tisztviselő előadás kerül színre.

Ma tisztviselő est.

Apollo-mozgó

Vigszínház-mozgó

Bölcs Nánán Lessing világhírű színműve filmen. Az emberszeretet, jószág és bölcsesség szimbolikus képe. Korhű jellemek, eredeti helyszíni felvételek, pazar szépségű monumentális építkezések.

Omnia-mozgó

Rémület hajója szenzációs II. befejező része (a tulvilág küldötte) ma és holnap az Omniában.

Meteor-mozgó

Csütörtökön: A megfagyott gyermek. Közvetlenül Timár Ila a Csokonai-színház nemesszivű nagy művésznőjének, ének kíséretével és Csomor Kató szavalásával. Összbevétel a szegények karácsonyára fordított. Előadások 5, 7 és 9 órakor.

TESTVÉREK

A keleti labdarugó kerületben is meglátszik a téli szünet. Az intőző bizottság két hete nem tud ülést tartani, pedig fontos ügyek várnak letárgyalásra. A teljes érdektelenség miatt a keddi ülés is elmaradt. Ma, szerdán a fegyelmi bizottság tart ülést, amelyen a Szolárszky-Förizs ügy tárgyalását folytatják.

Magyar nevet az olimpiai kiküldötteknek. A Nemzeti Sport legutóbbi számát arra a visszás helyzetre, hogy a magyar versenyzőinket idegen hangzású neveik miatt külföldön más nemzetiségűeknek tartják, így legutóbb is Kerhlinget, a MAC világhírű teniszjátékosát, aki Spanyolországban Európa legjobb versenyzőit győzte le, a nyugati államok, neve után, németnek tüntették fel s így is könyvelték el a győzelmét is a sajtójukban. A Magyar Athletikai Szövetség most kimondotta, hogy ezentúl külföldre indulási engedélyt csak annak az atletának ad, aki magyar hangzású néven szerepel.

Épület- és butorvasalások, főzőedények hátrányfedőlemezek KOVÁCS GYULÁNÁL
Fika mellett sarkon.

ESZKÖZTÁRSÁG

Országos vásárok

December 5. Hajdunánás, Nyírbogdány.
December 9. Jászberény, Kisújszállás.
December 10. Füzesabony, Nyiregyháza, Vajszló.

Emelkedik a bankjegyforgalom

Az államjegyintézet november 30-ki utolsó kimutatása a november 23-iki-vel szemben 376 milliárd államjegyzaporulatot tüntet fel, amely szaporulat főképpen az államkincstár által igénybevett további előlegek és a leszámítolási üzletben igényelt hitelekkel állott elő. Az emelkedés az egyes üzletágak szerint a következőképpen oszlik meg:

Leszámítolásra 18.5 milliárd, az államkincstárnak adott további előlegre 19 milliárd, zsiró befizetésekre 6.3 milliárd és egyéb követelésekre 1.2 milliárd államjegy került forgalomba.

Ezzel szemben az egyéb tartozások révén 7.5 milliárd államjegy folyt be. Az egyéb követelések és egyéb tartozások című előfordult változások a devizaközpontra a jegyintézet által igénybe vett szolgálataiból ered.

A debreceni állatvásár. A keddi lövésáron a felhajtás csak közepes, a vásár irányzata lauha volt. A jobb minőségű lovak ára egy millió koronánál kezdődött, a közepeseké 600 ezertől felfelé, míg a vágólovaknál 200 ezer korona volt a legalsóbb ár. A szarvasmarhavasárban nagy volt a felhajtás s a kereslet is. Az irányzat élénk s némi emelkedés is mutatkozott. A vágómarha ára 2400-4000 korona, a szopós borjú ára 4000-5000 korona körül mozgott kilogrammonként elősúlyban. Egy pár jármos ökrör 4-6 millióig kelt, míg a fejős tehén darabja 1-3 millió koronáért kelt.

FORGALOM

Magyar korona: 3

Zürichi zárlat

Berlin 130 100 billióra, Hollandia 217, New York 574, London 2401 $\frac{1}{2}$, Páris 3077 $\frac{1}{2}$, Milano 2477 $\frac{1}{2}$, Prága 1677 $\frac{1}{2}$, Budapest 300, Belgrád 646 $\frac{1}{2}$, Bukarest 295, Bécs 81, Szófia 445.

Devizaközp. hiv. árf.

Dollár 20500-21150, franciafrank 1120-1186, Svájci frank 3440-3660, cseh kor. 585-629, lei 108-121, lira 895-950, dinár 225-239, német márka —, osztrák korona 28 40-30 60.

Terményfőzsdé zárlat

A mai terményfőzsdén kenyérmagvakban élénk volt az üzlet, egyebekben azonban a forgalom csekély maradt. Árak az utolsó napokhoz képest 1000-2000 koronával emelkedtek.

Hivatalos árak: 76 kilós tiszavidéki buza 112000-113000, egyéb 110000-112000, 70 kilós tiszavidéki buza 114000-115000, egyéb 112000-113000, rozs 82000-83000, takarm. árpa 7200-74000, sörárpa 76000-80000, köles 85000-90000, zab 78000-80000, ó tengeri 80000-82000, új tengeri 62000-70000, repce 190000-200000, korpá 44000-45000.

Legolcsóbbak a Hajdúföld apróhirdetéseivel

Ne menjen senki kész ruhaüzletbe, hanem siessen Péterfia-u. 42. szám alá

TEGDÉS JÁNOS-hoz

ki karácsonyig 260,000 koronától saját szövetjéből mérték után készít férfifütyöket. Női és katonaruhák olcsón, fordításokat legolcsóbban. Tisztviselőknek napi árból 30 százalék engedmény!

Tűzifa, Köszén legolcsóbban a „Kárpátia“ fatelepen

a Margit-fürdővel szemben. Telephon 6-39. és 8-84. sz.

Nehéz az élet!

Jó ruhába jární gondot ad, olcsón beszerezni tessék menni, hol kevésbé használt uri ruhák eladása, vétele és alkalmi ruhák kölcsönzése Vár-utca 2. sz. (Zenedével szemben).

Üvegezést

ugy helyben, mint vidéken jutányosan készít. — Modern képkeretek HAMPEL JENŐ épületüvegezési és képkeretezési vállalat Debrecen, Rákóczi-utca 8

Zománcos öntött vasedények, épület- és butorvasalások BAKOS vasüzletében Csapó-utca 88. Telefon 6-20.

Zongora- és vonóshang-szerkesztő műhelyt nyitottam TONTE LÁSZLÓ Piac-utca 30. szám alatt az udvarban. Zongora-ahangolást és javítást elfogadok.

Apró hirdetések

Apró hirdetések díja hétköznap 10 szög 200 kor., minden további szó 20 korona. Vasárnap és ünnepeken 10 szög 300 K. minden további szó 30 K. Vastagabb betűk szedett szavak kétszeresen számítatnak.

LEVELEZÉS

Középkor intelligens nő házasság céljából vagyonos férfi ismeretséget keresi Cím a kiadóban.

AJÁNLAT

Csinosan butorozott utcai szoba kiadó egy-két urnak ágy-nemű nélkül. Hortobágy-u. 13. kapu alatt jobbra.

Bálint József asztalosnál

butorok, konyhaberendezések raktáron. Csapó-utca 67. szám.

KERESLET

Kulcsár

kerestetik magtár és anyagraktár kezeléshez; esakis nagy gyakorlatu, szorgalmas egyének pályázzanak. Fizetés egyezés szerint. Bérghadság Fővényeshid, u. p. Szentmargitapuszta, Szabolcs megye

16 írásu

és jól számolni tudó kisasszony írásbeli teendők elvégzésére felvétetik sajátkezűleg írt ajánlatok személyesen adandók át Főlegyházy János fűszer- és esemegeüzletbe.

Bognárt

keresünk nagy bérghadság részére konvenció mellett. Híntó. és asztalosmunkát értők előnyben. Fizetés egyezés szerint Bérghadság Fővényeshid, u. p. Szentmargitapuszta, Szabolcs m.

ELADÁS

Vastakarótkészlet használt, de jókarban levő, megbízásból eladó Bészler és Dávid vaskereskedésében, Piac-u. 7.

Eladó

schopp utazóbuuda, antik óra fekete márványból, rugósmadracu ágy, állótkör. Károly Ferenc József-ut 6. sz., balról. Megtekinthető délután 2-től 4-ig.

MIKULÁSRA meglepetéseit

Bódogh László cukrásznál szerezzé be!

Nagy váiaszték bonbonokban, savanyucukorkák, desszertek, csemege és teasüteményekben, — friss tejszínhab állandóan

Szőnyegek Függönyök Terítők

leghasznosabb karácsonyi ajándék a legolcsóbban **Horn és Erdélyinél** Kossuth-utca 19. szám alatt. Kiadja: Hajdúföld Lapkiadó Vállalat.

Rózsa Áruház

december 25-ig **Karácsonyi vásárt** rendez **leszállított árak mellett.**

Fekete posztókabát 250.000 koronától Színes velour kabát 350.000 koronától Színes velour kabát, prémés 500.000 K-tól Barsony kabát, hosszú 600.000 koronától Plusz kabát karakül, hosszú 400.000 K-tól Szőrme sporikabát 650.000 koronától Szőrme kabát, hosszú 900.000 koronától. Ruhák, kalapok, boák remek választékban.

